

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

01 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017, în cauza penală privind-o pe

Siminovici Ludmila Xxxxx, născută la xxxx, originară și domiciliată în s. Xxxxx, r-nul xxxx, str. xxxx, ap. xxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 19.12.2014 – 17.02.2016 (prima instanță);
2. 14.03.2016 – 11.05.2016 (instanța de apel);
3. 20.07.2016 – 22.11.2016 (instanța de recurs ordinar);
4. 04.01.2017 – 22.03.2017 (instanța de apel);
5. 26.05.2017 – 01.08.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Florești din 17 februarie 2016, Siminovici Ludmila a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal.

În baza art. 332 alin. (1) Cod penal, a fost încetat procesul penal, din motiv că a intervenit prescripția de tragere la răspundere penală;

În baza art. 327 alin. (1) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 550 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 2 ani și 6 luni.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Siminovici Ludmila, activând din anul 2010 în calitate de director al Instituției medico-sanitare publice - Centrul de Sănătate Ghindești, or. Florești, prin abuz de serviciu manifestat la îndeplinirea atribuțiilor care reglementează activitatea ei de serviciu, ca persoană cu funcție de răspundere, intenționat, din interes personal, cu scopul de a-și ajuta ruda Timofeevici Maia, în perioada lunii iulie 2012, a falsificat certificatul medical nr. 116 din 20.07.2012, conform căruia Timofeevici Corina s-ar fi aflat la tratament

ambulatoriu în perioada de timp 10.07.2012-20.07.2012 și certificatul de concediu medical seria 10 nr. 230256 din 26.07.2012, conform căruia Timofeevici Corina, s-ar fi aflat la tratament ambulatoriu în perioada de timp 26.07.2012-03.08.2012, prin care fapt, a cauzat intereselor publice daune în proporții considerabile. Ulterior, aceste documente au fost prezentate de către Timofeevici Corina, organului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Florești, cu scopul justificării absenței sale în cadrul urmăririi penale pe prezenta cauză penală.

Prima instanță a calificat acțiunile inculpatei Siminovici Ludmila în baza art. 327 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes personal, care a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice.

2.1. De asemenea, prima instanță a constatat că, tot Siminovici Ludmila, fiind persoana cu funcție de răspundere și activând din anul 2010 în calitate de director al Instituției medico-sanitare publice - Centrul de Sănătate Ghindești, or. Florești, folosindu-se de atribuțiile care reglementează activitatea ei de serviciu, intenționat, din interes personal, în perioada lunii iulie 2012, a falsificat certificatul medical nr. 116 din 20.07.2012, conform căruia Timofeevici Corina s-ar fi aflat la tratament ambulatoriu în perioada de timp 10.07.2012-20.07.2012 și certificatul de concediu medical seria 10 nr. 230256 din 26.07.2012, conform căruia Timofeevici Corina s-ar fi aflat la tratament ambulatoriu în perioada de timp 10.07.2012-20.07.2012 și certificatul de concediu medical seria 10 nr. 230256 din 26.07.2012, conform căruia Timofeevici Corina s-ar fi aflat la tratament ambulatoriu în perioada de timp 26.07.2012-03.08.2012, prin care fapt, a cauzat intereselor publice daune în proporții considerabile. Ulterior, aceste documente au fost prezentate de către Timofeevici Corina, organului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Florești, cu scopul justificării absenței sale în cadrul urmăririi penale pe prezenta cauză penală.

Acțiunile lui Siminovici Ludmila, fiind calificate de prima instanță în baza art. 332 alin. (1) Cod penal, - înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădit false, săvârșită din interes personal.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpata Siminovici Ludmila, prin care a solicitat casarea acesteia, cu achitarea sa în partea ce ține de condamnarea în temeiul art. 327 alin. (1) Cod penal, invocând că:

- în cauza dată au fost emise două ordonanțe de punere sub învinuire a acesteia din 12.11.2012 și 17.01.2013, care nu au fost anulate dar lăsate în vigoare, însă de către organul de urmărire penală a fost pusă sub învinuire în temeiul art. 327 alin. (1) Cod penal, pe când deja prin modificarea din data de 03.02.2012 cuvintele „cu funcție de răspundere” a fost substituit cu cuvântul „publică”;

- ordonanța de punere de sub învinuire din 17.01.2013 este ilegală, deoarece contravine normelor legale ale deciziei Curții Constituționale nr. 26 din 23.11.2010;

- Timofeevici Maia fiind audiată în cadrul procesului de judecată a declarat că dânsa nu s-a prezentat la 17.01.2013 la Procuratura Florești, dar a fost la 31.01.2013, unde s-a semnat pe niște foi curate și presupune că aceste foi au fost completate după plecarea acesteia cu conținutul care îi convenea procurorului. Ținând cont de aceste afirmații ale martorului Timofeevici Maia, în prima instanță s-a solicitat să fie dispusă nulitatea actului procedural și anume ordonanța de punere sub învinuire din 17.01.2013, deoarece procurorul a întreprins acțiuni de încălcare a prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal;

- în cazul concret de incriminare a art. 327 alin. (1) Cod penal, nu a fost dovedită latura obiectivă a acestei infracțiuni;

- din conținutul cauzei penale nu este clar care este caracterul și mărimea pagubei materiale, care este victima, gradul influenței negative a faptei prejudiciabile asupra activității legale a instituției, întreprinderii sau organizației. Făcând referire la temeiul art. 126 alin. (2) Cod penal, a indicat că la materialele dosarului lipsește în general informația despre daune, pentru ca instanța de judecată să poată evalua obiectiv în temeiul normei menționate daunele cauzate și dacă acestea ating proporții considerabile;

- procurorul nu a confirmat care este dauna considerabilă ca consecință al eliberării de către acesta a certificatului medical nr. 116 din 20.07.2012 și certificatul de concediu medical seria 10 nr. 230256 din 26.07.2012;

- instanța de judecată a admis aceeași eroare ca și organul de urmărire penală la aprecierea și constatarea vinovăției acesteia în cadrul acțiunilor în temeiul art. 327 alin. (1) Cod penal, și anume a dispus condamnarea sa în baza contextului de către o persoană cu funcție de răspundere. Dispoziția articolului dat la moment nu mai prevedea persoană cu funcție de răspundere, dar persoană publică. Totodată din interpretarea art. 6 CEDO, prima instanță nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor invocate de apelant în cadrul procesului de judecată și dezbateri;

- prin acțiunile sale nu a adus prejudicii considerabile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016, a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Siminovici Ludmila a fost achitată de sub învinuirea de comitere a infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1), art. 332 alin. (1) Cod penal, din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

5. Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor, cu aprecierea eronată a împrejurărilor de fapt, iar ca rezultat constatarea greșită a aspectelor de drept, au dus la emiterea pe caz a unei soluții neîntemeiate și eronate.

Verificând în ansamblu cumulul de probe administrate și cercetate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și suficienței acestora, instanța de apel a ajuns la concluzia că, acțiunile

incriminate inculpatei Siminovici Ludmila prin actul de învinuire, nu și-au găsit confirmare, acestea neîntrunind sub aspect obiectiv și subiectiv semnele constitutive ale componenței de infracțiune stabilite la art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal.

Făcând referire la prevederile art. 14 alin. (1), 15, 113 alin. (1) Cod penal, art. 385 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, instanța de apel a reținut că, potrivit rechizitoriului, încadrarea acțiunilor inculpatei au fost în temeiul art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal, după următoarele semne calificative.

- folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu, în interes personal, care a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice, precum și:

- înscrierea de către o persoană cu funcție de răspundere, în documentele oficiale a unor date vădite false, săvârșite din interes personal.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că atât procurorul în învinuirea formulată, cât și prima instanță, nu au luat în considerare modificările și completările din M025-28/77 din 03.02.2012 a Codului penal, în care este menționat că la art. 327 alin. (1) Cod penal în dispoziții, cuvintele ”*cu funcție de răspundere*” se substituie cu cuvântul „*publică*”; iar la art. 332 alin. (1) Cod penal, textul ”*cu funcție de răspundere, precum și de către un funcționar al autorității publice care nu este persoană cu funcție de răspundere*” se substituie cu cuvântul „*publică*”.

În continuare, instanța de apel a indicat că dispozițiile articolelor date la momentul punerii sub învinuire a inculpatei nu mai prevedeau sintagma - persoană cu funcție de răspundere, dar cuvintele date au fost substituite cu cuvântul „*publică*”, fapt ce a fost ignorat atât de acuzatorul de stat, care la data de 17.01.2013 prin ordonanța de punere sub învinuire i-a înaintat lui Siminovici Ludmila învinuirea cu calificativul - o persoană cu funcție de răspundere, calificativ care nu era prevăzut de norma penală, precum și prima instanță care a ignorat prevederile legii, emițând sentința în cauză.

Astfel, rezultând din învinuirea formulată de către procuror, instanța de apel a conchis că inculpata nu este subiect al infracțiunii incriminate, adică în acțiunile ei lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1) și art. 332 alin. (1) Cod penal. Or, în speță lipsește corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpată și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală nominalizată.

6. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 mai 2016, a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, care invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocând că:

- probele nu au fost apreciate corect;
- însăși inculpata a căzut de acord cu încetarea procesului deoarece a expirat termenului de prescripție pe art. 332 alin. (1) Cod penal, iar în apelul inculpatei s-a

solicitat achitarea doar pe art. 327 alin. (1) Cod penal, deoarece nu au fost cauzate prejudicii considerabile. Totodată, în pofida funcției ocupate de Siminovici Ludmila și împuternicirilor date, ultima este și persoana cu funcție de răspundere care se încadrează întru totul în noțiunea de persoană publică, definită în art. 123 alin. (2) Cod penal. Deasemenea, indicarea organului de urmărire penală în actul de învinuire a lui Siminovici Ludmila precum că ultima este persoană cu funcție de răspundere , dar trebuia de indicat – persoană publică, este o eroare mecanică.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 noiembrie 2016, a fost admis recursul declarat, casată total decizia instanței de apel din 11 mai 2016 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

8. Pentru a decide astfel, instanța de recurs ordinar a conchis că în cauza dată, instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură cerințele prevăzute de art. 101, 414 Cod de procedură penală, și anume că instanța de apel era obligată să constate circumstanțele și împrejurările infracțiunii comise în modul prevăzut de art. 394 alin. (1), pct. 1), 2) Cod de procedură penală, să analizeze cauza sub toate aspectele ei, fără a se limita la motivele invocate de partea care a depus apelul.

Astfel, instanța de recurs ordinar a stabilit că în cauză și-a găsit confirmarea temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cazurile când decizia motivată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că instanța de apel nu s-a expus argumentat asupra motivelor invocate în apel.

În acest context, instanța de recurs ordinar a indicat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că Siminovici Ludmila nu este subiect al infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal.

Totodată, s-a reținut că din conținutul deciziei recurrate rezultă că instanța de apel doar a enumerat probele prezentate de partea acuzării, care au stat la baza sentinței de condamnare a inculpatei în prima instanță, fără a fi supuse analizei și fără a face vreo concluzie, ca ulterior să achite inculpata din lipsa componenței de infracțiune, neexaminând sub toate aspectele hotărârea primei instanțe.

Mai mult, s-a notat că instanța de apel în decizia sa nu s-a expus asupra ordonanței de scoatere a inculpatei de sub învinuire și reluare a urmăririi penale din 17.01.2013, fapt invocat de apărare atât în prima instanță, cât și în instanța de apel.

În consecință, s-a constatat că instanța de apel casând sentința primei instanțe și achitând-o pe Siminovici Ludmila, de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, și-a motivat decizia defectuos, fără o argumentare legală.

9. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017, fiind rejudecată cauza, a fost admis apelul declarat, casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, procesul penal în privința lui Siminovici Ludmila pe învinuirea de comitere a

infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal, a fost încetat, din motiv că în privința ei există o hotărâre a organului de urmărire penală de scoatere de sub urmărirea penală pentru aceeași faptă.

10. Pentru a decide astfel, instanța de apel rejudecând cauza, a constatat că reieșind din dispozițiile art. 382 alin. (1), 384 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, atunci când în cauză sunt prezente temeiurile menționate la art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, prima instanță urma să se expună motivat în acest sens, verificând dacă atragerea inculpatei Siminovici Ludmila la răspunderea penală pe art. 327 alin. (2) și 332 alin. (1) Cod penal, nu afectează dreptul garantat de art. 4 Protocolul 7 a Convenției, de a nu fi urmărită repetat pentru una și aceeași faptă, în situația în care în privința ei, organul de urmărire penală a adoptat o soluție de scoatere de sub urmărirea penală pentru, că nu s-a confirmat bănuială adusă în comiterea faptelor penale expuse mai sus, deși asupra acestor împrejurări s-a expus și partea apărării în dezbaterile judiciare.

În acest sens, instanța de apel a menționat că procesul penal în respectiva cauză a fost pornit la 23.08.2012 pe art. 327 alin. (1), 332 alin. (1), 361 alin. (1) Cod penal, ca rezultat al autosesizării organului de urmărire penală, pe faptul folosirii de către Timofeevici Corina cu statut de învinuită în cauza penală pe art. 191 alin. (5) Cod penal, a certificatului medical nr. 116 din 20.07.2012 și celui de concediu medical fals seria 10 nr. 230256 din 26.07.2012, eliberate pe numele ei de către Siminovici Ludmila în funcția de director al Instituției medico-sanitare publice Centrul de Sănătate Ghindești, în vederea motivării absenței de la urmărirea penală (f.d. 7, vol. III).

La fel, instanța de apel a relatat că în rezultatul investigațiilor petrecute, Siminovici Ludmila la data de 18.09.2012 a fost recunoscută în calitate de bănuită, referitor la falsificarea celor două certificate medicale cu nr. 116 din 20.07.2012 și nr. 230256 cu seria 10 din 26.07.2012, fiind audiată în această calitate procesuală (f.d. 181-183, vol. III).

Ulterior, la data de 29.10.2012 reprezentantul organului de urmărire penală a propus punerea lui Siminovici Ludmila sub învinuire pentru „*abuz de serviciu*” și „*falsul în acte publice*” manifestat prin faptul, că activând din 2010 în calitate de director la Instituției medico-sanitare publice - Centrul de Sănătate Ghindești, Florești, prin abuz de serviciu manifestat la îndeplinirea atribuțiilor ce-i reglementează activitatea de serviciu în calitate de persoană cu funcție de răspundere, intenționat, din interes personal, cu scopul de a-și ajuta ruda Timofeevici Maia, în iulie 2012 a falsificat certificatul medical nr. 116 din 20.07.2012, pe numele fiicii acesteia, Timofeevici Corina, privind aflarea la tratamentul ambulator pe perioada 10.07.2012-20.07.2012, precum și cel medical cu seria 10 și nr. 230256 din 26.07.2012 de tratament ambulatoriu pe perioada de 26.07.2012-03.08.2012, cauzând prin acțiunile sale daune în proporții considerabile, certificate care ulterior

au fost prezentate de către Timofeevici Corina organului de urmărire penală al IP Florești în scopul justificării absenței de la urmărirea penală.

Subsidiar, instanța de apel a reținut că fără a ține cont de circumstanțele expuse, procuratura Florești prin ordonanța din 12.11.2012 adoptată în ordinea art. art. 52, 63 și 284 Cod de procedură penală, a dispus scoaterea integrală a lui Siminovici Ludmila de sub urmărirea penală pe motiv, că bănuială de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal nu s-a confirmat (f.d. 274, vol. III).

Ulterior, la data de 17.01.2013, procurorul ierarhic superior reținând de drept dispoziția art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, iar în fapt apariția unor împrejurări noi rezultate din declarațiile lui Timofeevici Maia depuse la aceeași dată, a abrogat ordonanța din 12.11.2012 cu privire la scoaterea lui Siminovici Ludmila de sub urmărirea penală, dispunând reluarea urmăririi penale (f. d. 275 - 276, vol. III), cu formularea învinuirii pe art. 327 alin. (1) și 332 alin. (1) Cod penal (f. d. 277 - 278, vol. III).

Concomitent cu aceasta, prin ordonanța din 18.01.2012 Timofeevici Maia a fost liberată de răspunderea penală pe art. 42 alin (4), 361 alin. (1) Cod penal, referitor la aceleași fapte de falsificare a certificatelor medicale, cu tragerea ei la răspunderea contravențională în temeiul art. 55 Cod penal (f.d. 270-272, vol. III).

Totodată, s-a indicat că la finele urmăririi penale apărarea a solicitat încetarea procesului penal în privința lui Siminovici Ludmila pe art. art. 332 alin. (1) și 327 alin (1) Cod penal, din lipsa subiectului infracțiunii, considerând, că ea nu cade sub incidența normelor vizate, solicitare respinsă prin ordonanța din 28.02.2013 de către procurorul ce a condus urmărirea penală, urmată de întocmirea rechizitoriului (f. d. 286 – 295, vol. III).

În continuare, instanța de apel a atestat că din conținutul ordonanței procurorului raionului Florești din 17.01.2013, rezultă că motivele de fapt pentru care s-a dispus anularea ordonanței de scoatere a lui Siminovici Ludmila de sub urmărirea penală cu reluarea acesteia, au servit declarațiile date de Timofeevici Maia în calitate de învinuită ce confirmă falsificarea celor două certificate medicale, fără a se menționa care ar fi fost impedimentele dobândirii acestor declarații în cadrul precedentei proceduri derulate timp de trei luni, pe parcursul căreia nu s-a dispus audierea ei, în situația în care organul de urmărire penală dispunea de toate pârghiile în acest sens, inclusiv ținându-se cont de declarațiile date la faza incipientă a cauzei de către Siminovici Ludmila în calitate de martor, prin care a confirmat liberarea certificatelor la solicitarea verișoarei sale Timofeevici Maia (f.d. 21-23, vol. III), respectivele fiind ridicate și examinate încă la 23.08.2012 (f.d. 26, vol. III).

Concomitent la data de 20.09.2012 în calitate de martor a fost audiată Popescu Svetlana, ce a confirmat că semnătura din numele ei în conținutul certificatului medical nu-i aparține, (f.d. 28-29, vol. III), împrejurare despre care organul de

urmărire penală cunoștea până la data scoaterii lui Siminovici Ludmila de sub urmărirea penală.

Respectivele împrejurări, în opinia instanței de apel denotă faptul, că până la adoptarea soluției de scoatere a lui Siminovici Ludmila de sub urmărirea penală, organul de urmărire penală dispunea de toată informația referitor la modalitatea întocmirii celor două certificate medicale, precum și persoanele implicate pe caz, urmând să întreprindă șirul de acțiuni procesuale prevăzute de legea procesual-penală, pentru verificarea în aspect penal legalitatea acțiunilor acestora, la data adoptării ordonanței de reluare a urmăririi penale neapărând „fapte noi” sau „recent descoperite” despre care nu ar fi avut cunoștință de cauză organul de urmărire penală, cu atât mai mult „viciu fundamental” ce ar fi afectat precedentă hotărâre și pe care ar fi trebuit să se întemeieze ordonanța din 17.01.2013.

Instanța de apel a mai notat că în atare împrejurări, prima instanță urma să se expună referitor la prezența sau lipsa în cauză a faptelor noi sau recent descoperite, precum și a viciului fundamental ce ar afecta precedentă soluție de scoatere a lui Siminovici Ludmila de sub urmărirea penală, verificând existența circumstanțelor ce ar face imposibilă atragerea ei la răspunderea penală și doar în lipsa acestora, să se expună întemeiat referitor la temeinicia învinuirii aduse și probatoriul ce o confirmă.

În acest context, instanța de apel a conchis că prima instanță a trecut cu vederea ordonanța de reluare a urmăririi penale, ce este lipsită de o motivare plauzibilă a temeiului procesual adus în acest sens, iar prima instanță la adoptarea soluției pe caz nu a ținut cont nici de constatările Curții Constituționale expuse în pct. 7 și 8 a Hotărârii asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 Cod de procedură penală nr. 26 din 23.11.2010, potrivit cărora „*pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legislatorul, la alin. (4) art. 287 Cod de procedură penală, a stipulat că această acțiune se admite numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărârea pronunțată, acestea fiind unicele circumstanțe, în care intervine derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă, consacrat de art. 4 din Protocolul nr. 7 CEDO și art. 22 Cod de procedură penală, care la alin. (2) prevede derogările admisibile, doar o astfel de interpretare a dreptului de a nu fi urmărit sau judecat de mai multe ori pentru aceeași faptă, fiind în concordanță cu art. 21 din Constituție, ce stipulează obligația statului de a asigura toate garanțiile necesare apărării persoanei în cadrul procesului judiciar și alin. (1) art. 16 din Constituție privind îndatorirea primordială a statului de a respecta și ocroti persoana*”.

În acest sens, instanța de apel a făcut referire la hotărârea CtEDO din 04.08.2015 în cauza Stoianova și Nedelcu vs. România, în care s-a constatat că:

„dacă redeschiderea urmăririi penale a fost ordonată pe motivul, că ancheta inițială nu a fost completă, în acest caz, asemenea lipsuri din partea autorităților nu pot fi imputate reclamantilor și n-ar trebui în concluzie să-i plaseze pe acestea într-o situație defavorabilă”.

Totodată, instanța de apel a specificat că în hotărârea CtEDO în cauza Ștefan vs. România din 06.04.2010 este clar specificat că: *„procurorul are obligația de a reflecta pretenziile erori înainte de pronunțarea unei hotărâri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză”.*

Astfel, instanța de apel a concluzionat că soluția primei instanțe privind condamnarea inculpatei Siminovici Ludmila pe art. 327 alin. (1) Cod penal cu încetarea procesului penal pe art. 332 alin. (1) Cod penal pe motivul intervenirii prescripției, dar cu reținerea faptei ca fiind dovedită, este neîntemeiată, deoarece pe caz există ordonanța de scoatere a ei de sub urmărirea penală pe motiv, că bănuiala de comiterea infracțiunilor nu s-a confirmat producând consecințe juridice referitor la încetarea procesului penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, pe motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane de scoatere de sub urmărire penală pentru aceeași faptă.

La fel, instanța de apel a punctat că soluția de reluare a urmăririi penale ca rezultat al faptelor constatate prin declarațiile depuse de Timofeevici Maia, despre care s-a cunoscut cu certitudine în cadrul precedentei ei derulări, nu constituie în sensul art. 22 și 287 alin. (4) Cod de procedură penală „fapte noi” sau „recent descoperite” ce ar acorda caracter legal ordonanței din 17.01.2013, urmând ca Siminovici Ludmila să fie plasată în situația existentă la data de 12.11.2012 când a fost scoasă de sub urmărire.

Având în vedere cele expuse și ținând cont de hotărârile Curții Constituționale cu privire la declararea neconstituționalității prevederilor art. 63 alin. (6) și art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală și de cele stipulate în art. 251 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că ordonanța de reluare a urmăririi penale din 17.01.2013 nu se întemeiază pe circumstanțele prevăzute în art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, fiind lovită de nulitate absolută, fără a produce careva consecințe juridice.

11. Decizia instanței de apel din 22 martie 2017, este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andreii, care indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea acestei decizii, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, invocând că:

- decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

- prin reluarea urmăririi penale, nu au fost afectate drepturile procesuale ale lui Siminovici Ludmila, garantate de lege și anume de a nu fi urmărit repetat pentru una și aceeași faptă;

- Siminovici Ludmila în speță, nici nu a fost achitată sau condamnată printr-o hotărâre definitivă, pentru a fi aplicabile prevederile art. 4 din Protocolul Adițional nr. 7 la Convenția Europeană;

- la momentul emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale pe cauza dată, art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, nu era declarat neconstituțional;

- poziția instanței de apel privind încetarea procesului penal din motivul declarării neconstituționalității art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală, este ilegală, dat fiind faptul, că potrivit art. 7 Codul jurisdicției constituționale - orice act normativ, precum și orice tratat național la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional până când constituționalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod;

- prin ordonanța procurorului r-nului Florești din 17.01.2013, corect a fost anulată ordonanța din 12.11.2012, cu privire la scoaterea de sub urmărire penală a lui Siminovici Ludmila, cu reluarea urmăririi penale în privința ei, în baza art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal, iar la adoptarea acestei soluții, procurorul după cercetarea materialelor cauzei a constatat că ordonanța din 12.11.2012, prin care Siminovici Ludmila a fost scoasă de sub urmărire penală, urmează a fi anulată, deoarece acțiunile lui Siminovici Ludmila întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal, iar probele, la acel moment, administrate erau suficiente pentru înaintarea învinuirii. În concluzie, procurorul a notat, că la momentul emiterii ordonanței de scoatere de sub urmărire penală a bănuitei Siminovici Ludmila, din 12.11.2012, în fapt, nu a existat cauza, care a determinat adoptarea acesteia, iar anularea, potrivit explicației date de Curtea Europeană în cauza Nikitin c. Rusiei, nu va constitui o încălcare a art. 4, paragr. 2 din Protocolul nr.7 al Convenției, ci un procedeu legal de restabilire a echității;

- în susținerea poziției, instanța de apel face referire la practica relevantă a CSJ, în care e atinsă problema încetării procesului penal și anume la cauza penală nr.1ra-103/16 Cernopolc V. și alții. Studiind decizia nominalizată, s-a stabilit că cazul în privința lui Siminovici Ludmila și cel la care face referire instanța de apel nu sunt identice sau asemănătoare și, respectiv, reglementările reținute în cazul din urmă nu pot fi reținute;

- la adoptarea soluției în speță, instanța de apel a confundat reluarea urmăririi penale în baza 287 alin. (1) cu art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, care au temeiuri diferite de reluare, iar în cauza privind-o pe Siminovici Ludmila urmărirea penală a fost reluată anume în baza art. 287 alin. (4);

12. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul indică ca temei de recurs prevederile de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile de recurs când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și că instanța a admis eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Astfel, în urma verificării materialelor cauzei sub aspectele invocate, Colegiul penal lărgit relevă că în speță s-a confirmat temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În acest sens, Colegiul penal lărgit atestă că în prezenta speță instanța de apel la adoptarea soluției de admitere a apelului declarat de inculpata Siminovici Ludmila, de casare a sentinței primei instanțe și de pronunțare a unei noi hotărâri de încetare a procesului penal pe art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal, deoarece în privința inculpatei există o hotărâre a organului de urmărire penală pentru aceeași faptă de scoatere de sub urmărire penală, a interpretat greșit circumstanțele cauzei, practica Curții Constituționale și normele de drept, ce au dus la adoptarea acestei soluții greșite și insuficient motivate în prezenta cauză.

În primul rând, Colegiul penal lărgit menționează că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că în prezenta speță, ordonanța procurorului ierarhic superior din 17.01.2013 (f.d. 275-276, vol. III) prin care a fost anulată ordonanța din 12.11.2012 privind scoaterea lui Siminovici Ludmila de sub urmărire penală și dispusă reluarea urmăririi penale în privința lui Siminovici Ludmila pe art. 327 alin. (1), 332 alin. (1) Cod penal, a fost întemeiată în drept pe prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (f.d. 276, vol. III), dispozițiile căruia au fost recunoscute constituționale prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, or prin această hotărâre a fost declarat neconstituțional doar art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, care nici nu a stat la baza adoptării ordonanței respective, care la rândul ei prin prisma cerințelor art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, a fost justificată în fapt de apariția unor fapte noi, rezultate din declarațiile lui Timofeevici Maia depuse la aceeași dată.

Astfel, instanța de apel deși în decizia sa (f.d. 136, vol. IV), indică că: *„în sensul procedurii penale la „fapte recent descoperite” se atârnă faptele, care deși existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu puteau fi descoperite, pe când atitudinea unei părți ce a preferat să păstreze tăcerea, nu justifică eroarea judiciară și nu constituie impediment pentru reluarea urmăririi penale, dacă prin alte mijloace aceste împrejurări nu au fost descoperite la acele momente”*, contrar acestei constatări corecte, aceasta a conchis nejustificat că soluția de reluare a urmăririi penale ca rezultat al faptelor noi constatate prin depozițiile depuse de Timofeevici Maia, nu constituie în sensul art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, fapte noi sau recent descoperite, ce ar acorda caracter legal ordonanței din 17.01.2013, fără a aprecia suficient legalitatea aceste ordonanțe prin prisma Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 și prevederilor Codului de procedură penală, confundând faptul că reluarea urmăririi penale în speța dată a fost întemeiată pe art. 287 alin. (4), nu pe art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, declarat neconstituțional, or declarațiile depuse de Timofeevici Maia la acel moment, au fost

corect considerate de procurorul ierarhic superior ca fapte noi ce au justificat adoptarea ordonanței menționate, cu ce partea apărării a căzut de acord, nefiind contestată conform prevederilor art. 313 Cod de procedură penală.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit notează că deși în apelul declarat de inculpata Siminovici Ludmila (f.d. 61-63, vol. IV) au fost invocate motive în vederea achitării inculpatei de sub învinuirea imputată ce ține de condamnarea în baza art. 327 alin. (1) Cod penal (f.d. 59, vol. IV), instanța de apel contrar obligației prevăzute de art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală, ce stipulează că „*instanța de apel se pronunță asupra motivelor invocate în apel*”, neîntemeiat nu s-a expus asupra acestor motive, ce nu poate fi acceptat de instanța de recurs ordinar.

Totodată, se indică că potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărîre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

La fel, Colegiul penal lărgit conchide că la adoptarea soluției în cauza dată, instanța de apel urma să țină cont de practica judiciară uniformă și doctrina penală în privința judecării infracțiunilor prevăzute de art. 327, 332 Cod penal, conform căreia nu există un concurs ideal a infracțiunilor respective, or art. 332 Cod penal în raport cu art. 327 Cod penal este o normă specială, respectiv prin prisma art. 116 alin. (2) Cod penal, în cazul concurenței dintre norma generală și cea specială, se aplică numai norma specială.

13. În consecință, în temeiul celor constatate supra, Colegiul penal lărgit conchide că recursul ordinar declarat urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017 și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece în speță este incident temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în aspectele că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

14. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale – asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate și în prezenta decizie, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, în baza probelor cercetate

în ședința de judecată a instanței de apel, cu respectarea cerințelor art. 414, 415 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

15. Conducându-se de prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 martie 2017, în cauza penală privind-o pe **Siminovici Ludmila XXXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **25 august 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru